

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De Officio Hominis Christiani In Persecutione Constituti

Lens, Jean de

Lovanii, 1578

Quàm debeat cordi esse homini Christiano quod B. Petrus ait: Parati
semper ad satisfactionem omni poscenti rationem. Cap. IX.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30333

consensus sit. Atqui hoc casu, plus etiā quiddam
quā interrogatio interuenit, dum vel lege, vel
consuetudine flagitatur fidei propriæ manifesta-
tio. Nec verò quicquam obstiterit quod lex ciui-
modi fuerit à tyranno lata: quoniam & à tyranno
quisque de sua fide interrogatus, eam confiteri te-
netur, vt Deo saltem debitum reddat honorem.
Quem honorem Christiani veri semper tanti fa-
ciendum putauerunt, vt legantur se quidam vltro
prodidisse, & cū laterent, suis è tenebris prodijisse,
ne taciturnitate ipsa negauisse crederentur. Pro-
inde si hic quoque veteri discrimine, & nec ipsis
Grammaticis ignorato, quo cōfessio & professio
distinguntur, licebit vti, dicemus professionem
quidem suæ fidei non semper Christiano necessa-
riam esse: confessionem verò, quoniam interro-
gatione exigatur, nequaquam esse prætermitten-
dam. Verū inter profiteri fidem & confiteri, non
semper huius discriminis habita est ratio.

*Quā debeat cordi esse homini Christiano,
quod B. Petrus ait: Parati semper ad
satisfactionem omni poscen-
ti rationem.*

I. Pet. c. 2.

CAPVT NONVM.

M Agnoscere autem curādum est Christiano,
vt pia quadam auiditate verbi salutaris eo
proficiat, suæ vt fidei reddere queat ratio-
nem, si qua præsertim ab infideli deprecatur. Sic
enim à D. Petro scriptum est: Dominū Christum
sanctificate in cordibus vestris, parati semper ad sa-
tisfactionem omni poscenti vos rationem de ea
quæ in vobis est spe. Qua in parte plurimorum in
grege Christiano desideratur officiū ac studium,
qui secularibus curis implicati, aut immerfi desi-
derijs rerum terrenarum, fidem suam nō exercent,
neque excolunt, neque quid sit quod credāt, serio
E 5 cum

*Homil. 17.
in c. 1. 10^a.*

cum animis suis vnquam expendunt. Quo fit
& hæreticorum vigilantia & acri studio facile
vincantur, & eorum in cordibus mortua ni-
mum fide torpentibus, haud ægrè locum blan-
diens nouitius error inueniat. Denique absur-
dum est (ait Chrysostomus) quod medicus, co-
riarius, textor, & omnes generatim opifices,
quisque pro artis suæ professione pugnet: Chri-
stianus autem non possit vllam religionis suæ
afferre rationem. Atqui illæ artes neglectæ, ad
pecuniam damnum referunt: huius autem con-
temptus, animæ detrimentum affert: & tamen
tanta miseria, tanta insania laboramus, vt in
illas omnem curam cogitationemque confera-
mus: necessaria autem & salutis nostræ mu-
nimenta firmissima pro nihilo ducimus. Hoc
non finit Gentiles recognoscere errorem suum
atque deridere. Nam cum ipsi mendacio nixi
omnia faciant, vt dogmatum suorum ignomi-
niam defendant, nos autem veritatis cultores
ne hiscere quidem ad nostra tutanda possimus:
quæ causa est, quin doctrinæ nostræ nimiam
damnent imbecillitatem? quin fraudem & stul-
titiā in nobis suspicentur? quin Christo tan-
quam mendaci, & multitudinis stulticia fraude
sua abutenti maledicant? Huius nos causa blas-
phemix, nos (inquam) qui nolumus pijs re-
ligionis nostræ sermonibus inuigilare, sed su-
peruacuis & caducis rebus curam omnem ad-
hibemus. Qui saltationis, & aurigandi, & be-
stias conficiendi studio delectantur, huiusmo-
di certaminibus totis viribus incumbunt, ne
inferiores euadant, & studia sua maiorem in
modum laudant, & aduersus eorum accusato-
res excusationem meditantur: In Christiana au-
tem religione defendenda, nulla cura adhibita
torpescimus, oscitamus, maxime ridiculi depre-
hendimur: & qui non summam Dei subimus in-
dignam.

dignationem, cum Christum inferiore loco quàm
 saltatorem habeamus? Credimus in patrem, &
 filium, & spiritum sanctum: in resurrectionem
 corporum, in vitam æternam. Si quis Genti-
 lium percontaretur, quis hic pater est, quis fi-
 lius, quis spiritus sanctus? tres deos asseritis;
 & vos plurium deorum assertores reprehen-
 ditis. Quid ad hoc dicetis? quid respondebitis?
 quo pacto has dissoluetis obiectiones? Quid au-
 tem, si nobis ad hæc obmutescantibus, aliam in-
 ferat quæstionem, An in hoc corpore, an in
 alio resurrexerimus? Et si in hoc, quæ ne-
 cessitas ut dissoluatur? Quid præterea hoc tan-
 dem & non superiori tempore Christus huma-
 nam carnem accepit? Quid si hæc & eiusmodi
 percontaretur? Quod si Gentiles ut contra re-
 ligionem nostram loquerentur, tantopere in-
 uigilarunt, qua nos venia dignamur, nisi huius-
 modi contra nos insultus propulsare calleamus?
 Hoc nobis Petrus præcipit. Inquit enim: Parati *1. Petri 3.*
 semper ad satisfactionem omni poscenti vos ra-
 tionem de ea quæ in vobis est fide ac spe. Et Pau-
 lus: Verbum Christi inhabitet in vobis abundan-
 ter. Sed quid ad hoc respondent fucis stultiores? *Coloss. 3.*
 Benedicta omnis anima simplex: & qui simplici-
 ter ambulat, in fiducia ambulat. Hoc namque *1. Thim. 3.*
 omnium malorum causa est, quod non multi scri-
 pturarum testimonia in opportunis rebus sciunt
 adducere. Non enim in eo loco simplex pro stul-
 to, & pro eo qui nihil nouit, intelligendum: sed
 pro non malo, non versuto. Nam si ita intellige-
 retur, superuacaneum fuisset dicere: Estote pru-
 dentes sicut serpentes, & simplices sicut colum-
 bæ. Hæc D. Chrysostomi vtilissima sunt monita,
 quæ si omnes pro suo quisque ordine sequeremur,
 magis multo inter persequentium hæreticorum
 linguas, fidei catholicæ veritas effulgeret: minus
 sibi tanquam de victoria multi passim sectarum
 ama-

amatores applauderent, qui dum in multos incidunt imperitos, nimiumque rudes, & tamen aliorum subinde pastores atque doctores, perinde ac si nemo posset fortior occurrere, de communi imbecillitate gloriantur. Non tantam denique stragem animarum istiusmodi persecutiones verborumque dimicationes facerēt, si verbi Dei gladio quisque nostrum promptius vteretur. Neque tamen ex dictis consequens esse putandum est, ut quoties quisque interroget, fideique ac spei nostrae rationem exposcat, toties eam reddere debere videamur, cum hic sedulo (quod supra quoque dixi) cauendum sit ne sanctum canibus ingeramus, aut ante porcos spargamus margaritas. Verum sic esse semper instructus Christianus debet, sic vel generales quasdam fidei speique suae tenere rationes, ut possit opportunè omni posceti, siue credenti, siue incredulo, spei Christianae proferre rationem. Cum enim persuasum habet infidelis spem Christianorum ac fidem inanem esse, neque ullam eius censet posse reddi rationem, tum pati non debet Christianus, de sua spe interrogatus, ut spem vanam & nullo nixam fundamento gerere videatur. Sin autem nō iam ut causam audiat, cuius nullam reddi posse definitum habet, sed ut irrideat magis ac blasphemet, iterum atque iterum interrogauerit, nemo hic necesse esse putet operam in reddendaratione ponere, quæ perdi videatur. Cauendum interim est ne silentio nostro quicquam ponderi veritatis & diuino honori decedat, ponendumque ante oculos Christi saluatoris exemplū, qui cum alias iniurias silentio præterierit, ad eas tamē quibus patris honor læderetur, nunquam putauit esse conticescendū. Imprimis verò ij, quorum ad munus pertinet docere & tutari veritatem, committere nunquam debent ut veritatem catholicam silentio suo esse patiātur indefensam. Idcirco Augustinus: Cum Deus (inquit) imperet ut loquamur & præ-

Matth. 26.

Epist. 169.

prædicemus verbum, & docentes quæ non oportet refellamus: & instemus opportunè atque im-
 portunè, nullus hominum mihi silentium de his
 rebus persuadendum arbitretur: violenter autem
 vel latrocinantes si quid audendum putauerint,
 non deerit Dominus ad tuendâ Ecclesiâ suam, qui
 iugo suo, in gremio eius toto orbe diffuso, omnia
 regna terrena subiecit. Ad similem modum & D.
 Basilius: In alijs (inquit) Præfekte, modesti sumus,
 & omnibus reliquis humiliores: ita enim manda-
 tum iubet, nec solum contra tantam potentiam,
 sed nec contra homines viles supercilium attolli-
 mus. Vbi verò Dei periclitatur negotium, cunctis
 alijs contemptis ad illū solum respicimus. Itaque *In oratione*
 Iustiniani Augusti temporibus, cum in Africa Ca- *Naxiæni*
 tholici quidam Episcopi pro auita religione for- *de Basilio.*
 titer starent, & nec imperanti quidem silentium
 regi parendum esse arbitrarentur: ne tacendo (in-
 quit Gregorius) forsitan consensisse viderentur, *Lib. 3. dia-*
 amputatis eam obrem Barbari iussu linguis, sin- *log ca. 32.*
 gulari nihilominus Dei beneficio loquuti sunt,
 & nec elingues silere potuerunt, perdurauitque
 hoc in ijs loquendi munus, nisi quod vnus in lu-
 xuriam postea lapsus, mox dono miraculi pri-
 uatus memoretur. Porro duobus modis (ait
 Venerabilis Beda) de spe & fide nostra rationem
 poscentibus reddere debemus, vt & iustas fidei &
 spei nostrę causas omnibus intimemus, siue fidei-
 ter, siue infideliter requirentibus: & ipsam fidei
 nostrę professionem illibatam semper teneamus,
 etiam inter pressuras aduersantium, ostendentes
 per patientiam, quàm rationabiliter eam seruan-
 dam didicerimus, pro cuius amore nec aduersa pa-
 ti, nec mortem subire formidemus. Præclarè hoc
 præstitit Lucianus presbyter Antiochenus, vir *Lib. 9. Ec-*
 moribus, continentia & eruditione facilè præci- *clesiast.*
 pius. Nimirum quoniam hoc ipsum præses postu- *Hist. ca. 6.*
 lauerat, eiusmodi verbis eum compellans: Cur
 tu vir

tu vir rationalis & prudens sequeris sectam,
cuius non potes reddere rationem? Aut si est ali-
qua, audiamus. Extat etiam apud Prudentium
præclarum admodum in Romano & fortis, &
pulchrè instituti Christiani exemplum. Cum enim
dixisset Præfectus Aesclepaides:

*Mens obstinata est, corpus omne obcalluit,
Tantus nouelli dogmatis regnat furor.
Hic nempe vester Christus haud olim fuit,
Quem tu fateris ipse suffixum cruci.
Hæc illa crux est (inquit) omnium nostri ū salu,
Scio incapacem te sacramenti impie
Non posse cæcis sensibus mysterium,
Haurire nostrum, nil diurnum nox capit,
Tamen tenebris proferam claram facem.
Sanus videbit, lippus oculos obteget.
Remouete lumen, dicet insanabilis,
Iniuriosa est nil videnti claritas,
Audi prophane quod grauatus oderis.*

Ac posteaquàm breuiter de mysterio salutis no-
stræ differuisset, ne aut sine ratione crucifixum
nos colere crederemur, aut illius honor maneret
indefensus, addit:

*Dixisse pauca sit satis de mysticis
Nostra salutis, deq; processu spei.
Iam iam silebo, margaritas spargere
Christi vetamur inter immundos sues:
Lutulenta sanctum ne terant animalia.*

*Eusebius
lib. 5. Ec-
clesiast. Hi-
storie c. 2.*

Beatus verò Photinus Lugdunensis Episcopus,
interrogatus à præfide, quis esset Christianorum
Deus, respondit: Si dignus fueris, scies. Ex quo
responso tanta cunctos rabies immensi cuiusdam
furoris inuasit, vt & qui propè astabant, pugnis,
alij calcibus subigerent senem. Illi verò qui lon-
gius

gius aberant, quicquid furentibus teli venisset in manus, eminus iaciebant, ita ut quisque summi sibi esse delicti duceret, nisi aliquid in senem sceleris attulisset. Hic verò apprimè seruandum illud est quod in Euangelio Christus admonuit: Cum tradent vos, nolite cogitare quomodo aut quid loquamini. Dabitur enim vobis in illa hora quod loquamini. Non enim vos estis qui loquimini, sed Spiritus patris vestri qui loquitur in vobis. Quibus verbis non industriam humani ingenij, non orationem, non Christianæ providentiæ studium excludi putandum est, sed anxiam sollicitudinem, quæ de propriarum virium & humanæ imbecillitatis contemplatione facile suboritur, in ijs præsertim qui in se omnem spem reponunt sui, nec cogitant à Domino & sapiētiam subministrari & sermonem aptum oportere. Vnde sic scriptū est apud Lucā hoc ipsum quod ex Matthæo cōmemorauimus: Cum inducent vos in synagogas, & ad magistratum, & potestates, nolite solliciti esse qualiter aut quid responderitis, aut quid dicatis: spiritus enim sanctus docebit vos in ipsa hora quid oporteat vos dicere.

Matt. 10.

Luce 12.

*Integrum esse Christiano, fuga sibi consulere
ut persecutionis pericula vitet.*

CAPVT DECIMVM.

Sed iam de fuga quoque videamus, eamne probanda sit in homine Christiano, quando religionis causa persecutione premitur. Videbor hic fortasse quibusdam perinde facere, atque si de sole quispiam, vtrum luceat meridie, disputationē introducere velit. Quis enim non protinus dixerit, cuique naturæ iure concessum, ut hostem fugiat suum, cui repugnando par esse non possit? Et tamen doctissimus Tertullianus fugam non permisit Christiano, in eo videlicet, sicuti & alijs in rebus nonnullis, grauitè impingens: Quo
non

non